

- N.B:
1. All questions are compulsory.
  2. All questions carry equal marks.
  3. Draw neat diagrams wherever necessary.

1. Answer any two of the following:-
  - a) Explain the components and importance of Balance of Payments
  - b) What are the causes of disequilibrium in the Balance of Payments?
  - c) Explain the measures to correct the disequilibrium in the Balance of Payments.

2. Answer any two of the following:-
  - a) Explain Nominal, Real, Bilateral and Multilateral exchange rates.
  - b) Explain managed flexible exchange rate.
  - c) Explain the absolute and relative versions of the purchasing power parity theory.

3. Answer any two of the following:-
  - a) Explain the structure and growth of the International capital market.
  - b) Explain the Euro-dollar Market and International liquidity.
  - c) Explain International debt crisis.

4. Answer the two of the following:-
  - a) Explain the role of devaluation.
  - b) Explain the expenditures reducing policy in an open economy.
  - c) Explain fiscal versus monetary policy with reference to balance of payments adjustments.

- सूचना: १) सर्व प्रश्न अनिवार्य आहे.
२) सर्व प्रश्नांना समान गुण आहेत.
३) आवश्यक तेथे सुबक आकृत्या काढा.
४) संदर्भासाठी मूळ इंग्रजी प्रश्नपत्रिका पहावी.

१. खालीलपैकी कोणतेही दोन प्रश्न सोडवा.
अ) व्यवहारतोलाचे घटक आणि महत्व स्पष्ट करा.
आ) व्यवहारतोलातील असमतोलाची कारणे कोणती?
इ) व्यवहारतोलातील असमतोल दूर करण्याचे उपाय स्पष्ट करा.
२. खालीलपैकी कोणतेही दोन प्रश्न सोडवा.
अ) नामित, वास्तव द्वीपक्षीय आणि बहुपक्षीय विनिमय दर स्पष्ट करा.
आ) व्यवस्थापित तरल विनिमय दर स्पष्ट करा.
इ) क्रयशक्ती समता सिद्धांताचे निरपेक्ष आणि सापेक्ष दृष्टीकोन स्पष्ट करा.
३. खालीलपैकी कोणतेही दोन प्रश्न सोडवा:-
अ) आंतरराष्ट्रीय भांडवल बाजाराची रचना व वृद्धी स्पष्ट करा.
आ) युरो-डॉलर बाजार आणि आंतरराष्ट्रीय रोखता स्पष्ट करा.
इ) आंतरराष्ट्रीय कर्ज समस्या स्पष्ट करा.
४. खालीलपैकी कोणतेही दोन प्रश्न सोडवा.
अ) अवमूल्यनाची भूमिका स्पष्ट करा.
आ) खुल्या अर्थव्यवस्थेतील खर्चकपात धोरण स्पष्ट करा.
इ) व्यवहारतोलाच्या तडजोडी घेण्यात येणारे रोजकोषीय विरुद्ध मुद्राविषयक धोरण स्पष्ट करा.